

**REGIJSKA STOPNJA TEKMOVANJA S PODROČJA
SLOVENŠČINE ZA CANKARJEVO PRIZNANJE
2022/2023**

RIME SRCA, RITMI SVETA

**3. in 4. letnik – gimnazijski programi
3. in 4. letnik – srednji strokovni programi, PTI**

Umberto Eco: *Ime rože*

NAVODILA ZA PISANJE RAZLAGALNEGA SPISA

Čas pisanja: 90 minut

»Težave pogosto spodbudijo iznajdljivost.«

(rimski pregovor)

»Kje je vsa moja modrost? Vedel sem se kot trmoglavec, iskal sem privid reda, ko bi moral dobro vedeti, da v univerzumu ni reda.«

»Toda s tem, da ste si predstavljali napačne rede, ste vendar nekaj našli ...«

»Povedal si nekaj zelo lepega, Adson, hvala ti. Red, ki si ga predstavlja naš um, je kot mreža ali kot lestev, ki jo gradiš, da bi prišel do nečesa. A potlej moraš odvreči lestev, ker odkriješ, da je sicer koristna, vendar brez pomena (...).«

Ob navedenem citatu in rimskem pregovoru predstavite Viljema in njegovo delovanje.

Preberite priložene odlomke (glejte Prilogo), opredelite se do smeha v romanu in pojasnite, zakaj je gibal dogajanja. S pomočjo ključnih besed *strah* in *Filozof* ter ustreznih motivov utemeljite tragičnost v romanu.

Razlagalci so roman *Ime rože* označili tudi za ljubezenski roman. Razmislite o ustreznosti poimenovanja, navedite argumente za in proti tej opredelitvi ter zapišite ustrezen sklep.

Presodite, ali je roman nadgradil Vaše razumevanje srednjega veka, in svoje razmišljanje utemeljite.

Želimo vam uspešno pisanje.

OBRNITE LIST.

PRILOGA (odlomki iz romana *Ime rože*)

1. odlomek

»Da je smeh lasten ljudem, je znak meje nas ubogih grešnikov. Toda koliko pokvarjenih umov, kot je tvoj, bi iz te knjige potegnilo skrajni silogizem, po katerem je smeh človekov smisel! Smeh prostaka za nekaj trenutkov prežene strah. Zakon pa se uveljavlja prav s strahom, katerega pravo ime je strah božji.« (Jorge)

2. odlomek

»Previdnost naših očetov je izbrala: če je smeh svoboda drhali, je treba svobodo drhali krotiti in poniževati in strahovati s strogostjo. In drhal nima orodja, da bi izbrusila svoj smeh, da bi iz njega naredila orožje proti resnobi pastirjev, ki jo morajo voditi k večnemu življenju in jo odtegovati skušnjavam trebuha, spolovil, hrane njenih umazanih poželenj. Toda če bi nekega dne, mahajoč s Filozofovimi besedami, torej govoreč kot filozof, napravil iz smeha ostro orožje, če bi retoriko prepričevanja zamenjala retorika posmehovanja, če bi topiko potrpežljive in rešilne izgradnje podob zveličanja zamenjala topika nepotrpežljivega podiranja ...« (Jorge)

3. odlomek

»Če pa bi nekega dne večšina zasmehovanja – in ne več plebejska izjema, marveč askeza učenjaka, predana neuničljivemu pričevanju spisov – postala sprejemljiva in bila videti plemenita in svobodna in ne več mehanična, če bi nekega dne kdo mogel reči (in bi ga poslušali): smejim se Utelesenju ... potlej ne bi imeli orožja, da bi ustavili kletev, zakaj ta bi zbrala v sebi temačne sile materije, tiste, ki se uveljavljajo v prdenju in riganju, in riganje in prdenje bi si prilastila pravico, ki jo ima edino duh, da diha, kamor hoče!« (Jorge)

4. odlomek

»Likurg je dal postaviti spomenik smehu.«

»(...) Neki zdravnik (je) ozdravil bolnika tako, da ga je spravil v smeh. Zakaj ga je bilo treba zdraviti, če je bog določil, da je njegov zemeljski dan pri koncu?«

»Mislím, da ga ni ozdravil bolezní. Naučil ga je, da se je smejal bolezní.«

»Bolezní se ne izganja, treba jo je uničiti.«

»Z bolnikovim telesom.«

»Če je potrebno.«

»Ti si hudič,« je tedaj dejal Viljem.

Videti je bilo, kot da Jorge ni razumel. Skoraj bi dejal, da je osuplo pogledal sogovornika.

»Jaz?« je dejal.

»Da, lagali so ti, hudič ni vladar snovi, hudič je nadutost duha, vera brez nasmeha, resnica, ki je nikdar ne zgrabi dvom. Hudič je temen, ker ve, kam gre, in ko gre, gre vedno tja, od koder je prišel. Ti si hudič in kot hudič živiš v temi. Če si me hotel prepričati, se ti ni posrečilo.« (pogovor med Viljemom in Jorgejem)